

13. TĒMA 21.–27. MARTS

SIEVIETES UN VĪNS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Sak. 31. nod., Īj. 29:15, Sak. 8. nod., 1. Kor. 1:21, Atkl. 14:13.

ATMIŅAS PANTS:

“Neatdod sievietēm savu spēku, nenododies valdnieku deldētājām! Nenākas ķēņiņiem, Lemuēl, nenākas ķēņiņiem dzert vīnu, nedz valdniekiem kārot brāgu.” (Sak. 31:3, 4)

Sakāmvārdu grāmata sākas ar tēva mācībām (Sak. 1:1, 8; 4:1) un beidzas ar mātes mācībām (Sak. 31:1). Vārds “Lemuēls” var attiekties uz Sālamānu. Ja tā, tad Lemuēla māte ir Sālamāna māte, un viņa brīdina savu dēlu no diviem vislielākajiem draudiem ķēņiņam: no vīna un sievietēm.

Vīna un sieviešu saistīšana kopā nav nejauša. Lai būtu ietekmīgs valdnieks, ķēņiņam ir jābūt uzmanīgam attiecībā uz ietekmēm, ar kurām viņš saskaras, un šie divi faktori var būt ļoti spēcīgi. Lai gan īstā sieviete var nest labumu, alkohols sagādā tikai nepatīkšanas.

Sākumā tēvs runā par gudrības garīgo iemantošanu. Tagad par gudrības ieviešanu reālajā dzīvē. Tēva mācītie garīgie principi neko nenozīmētu, ja dēls nesekotu mātes piedāvātajam praktiskajam padomam.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 28. martā!

Tosts “dzīvībai”?

Daudzās kultūrās alkohola dzeršana ir saistīta ar dzīvību. Ļaudis paceļ glāzi un vēl cits citam ilgu mūžu, lai gan ironiski, ka katra glāze samazina mūža ilgumu. Skaisti noformētas pudeles, poētiskas un smieklīgas dziru dziesmas, asprātīgas reklāmas un pat daži “zinātniski” atklājumi rada dzērājiem drošības sajūtu, liekot domāt, ka alkohols viņiem nāk par labu. Sakāmvārdi mūs jau ir brīdinājuši pret šo nāvējošo krāpšanu (Sak. 23:30-35). Tagad šī tēma tiek aktualizēta vēlreiz, atklājot pat vēl lielāku postu, ko var nodarīt alkohola lietošana.

Izlasi Sak. 31:4, 5, 8, 9! Kas šajos pantos pateikts, un kā to vēsts attiecas uz katru Kunga sekotāju, ne tikai uz ķēniņu? _____

Līdzīgā valodā Ījabs apraksta sevi kā “aklajam .. acis, un klibajam kājas” (Īj. 29:15). Arī ķēniņam vai tiem, kam ir līdzekļi, vajadzētu atbalstīt nabagos un trūcumā nonākušos – tos, kas ir “mēmi”, kam nav balss, jo neviens viņos neklausās.

Vīna postošo ietekmi var redzēt tajā, kā tas var viegli sagrozīt cilvēka spriedumu. Alkohols ir pietiekami slikts vienkāršajai tautai, taču ķēniņam vai kādam, kam pieder vara, alkohols var radīt ļoti nepatīkamas situācijas. Alkohollietojošs ķēniņš ne tikai “aizmirst likumu” un nezina, kas ir pareizi, bet sāk pieņemt nepareizus lēmumus: vainīgais tiek pasludināts par nevainīgu un nevainīgais par vainīgu.

Šeit uz spēles ir likta spēja atšķirt pareizo no nepareizā, labo no ļaunā. Vīna dzeršanas aizliegums ir saistīts ar pamatgudrību, un kā tādu to vajadzētu attiecināt uz katru cilvēku. Jāatzīmē, ka tieši šī paša iemesla dēļ uz priesteriem attiecās īpašs alkohola lietošanas aizliegums: “Lai jūs atšķirāt svētu no nesvēta.” (3. Moz. 10:9, 10).

Kas gan nav redzējis alkohola graužošo ietekmi tik daudzu cilvēku dzīvēs! Kā tu vari palīdzēt citiem, īpaši jauniešiem, skaidri saprast, ka alkohols viņiem pašiem un citiem var tikai kaitēt? _____

Tosts “nāvei”

Izlasi Sak. 31:6, 7! Kā mums ir jāsaprot šie pantī? _____

Pavirša šo pantu pārslasīšana rada iespaidu, ka Lemuēla māte atļauj lietot vīnu vai kādu citu alkoholisku dzērienu cilvēkam, kas ir tuvu nāvei (6.p.), vai cilvēkam, kas cieš no depresijas (7.p.). Taču tas ir ne tikai pretējs tiešajam kontekstam – Lemuēla māte tikko ir brīdinājusi ķēniņu pret vīna dzeršanu –, bet arī Sakāmvārdu grāmatas kopējam kontekstam, kas sistemātiski un neapšaubāmi aizliedz vīna dzeršanu.

Bez tam, diez vai ir kāda jēga piedāvāt bojā ejošajiem kaut ko tādu, kas padarītu viņu veselību un labklājību tikai sliktāku. Dot alkoholu depresijas skartam cilvēkam ir tas pats, kas dot sāli kādam, kam jau tā trūkst ūdens. Ja, kā mēs zinām, Dievs rūpējas par mūsu miesu un veselību, tad šajos pantos, īpaši kontekstā ņemot, nevar būt pamudinājums lietot alkoholu.

Vēl svarīgāk ir tas, ka, analizējot teiciena “pazudušie” lietošanu Sakāmvārdu grāmatā, kļūst redzams, ka tas vienmēr ir saistīts ar Jaunajiem (Sak. 10:28, 11:7, 10; 19:9; 21:28; 28:28). Ar vārdu “pazudušie” Lemuēla māte patiesībā norāda uz Jaunajiem. Tāpat kā izteiciens “rūgtums sirdī”, tas attiecas uz nomāktiem cilvēkiem, kas, līdzīgi Jaunajiem, kļūst nejūtīgi un “aizmirst” postu (Sak. 31:7).

“Sātans sapulcināja kopā kritušos eņģeļus, lai izgudrotu, kā nodarīt vislielāko ļaunumu cilvēces ģimenei. Tika izteikts viens priekšlikums pēc otra, līdz beidzot sātans pats izgudroja plānu. Viņš paņēms vīnakoka augļus, arī kviešus un citus Dieva dotos pārtikas produktus un padarīs tos par indi, kas iznīcinās cilvēka fiziskos, garīgos un morālos spēkus un uzvarēs saprātu, tā ka sātanam būs pilnīga kontrole pār to. Alkohola ietekmē cilvēki tiks vadīti izdarīt visu veidu noziegumus. Samaitāta ēstgriba padarīs pasauli samaitātu. Vadot cilvēkus lietot alkoholu, sātans liks viņiem grimt arvien zemāk un zemāk.” (E. Vaita “Temperance” 12. lpp.)

Tikumīga sieviete

“Krietna sieva – kā pie tās tikt? Par pērlēm tai daudz augstāka cena!” (Sak. 31:10)

Kas ir “krietnā sieva”, par ko runāts Sak. 31:10? Neskaitāmi norādījumi liecina, ka autora prātā ir kaut kas vairāk nekā tikai dievbijīga sieviete vai ideāla sieva. Sekojot daudziem pantiem šajā grāmatā (Sak. 1:20-33, 3:13-20, 4:5-9; Sak. 8. nod.), mums ir pamatots iemesls domāt, ka “krietna sieva” ataino gudrību. Šī gudrības kā sievietes personifikācija ir pamatota ne tikai tāpēc, ka ebreju vārds, kas tulkots kā “gudrība” (chokmah), ir sieviešu dzimtē, bet arī tāpēc, ka tas ļauj ebreju rakstniekam aprakstīt visu veidu konkrētās mācības mūsu ikdienas dzīvei. Gudrība nav attēlota kā kāds augsts un neaizsniedzams ideāls, bet kā ļoti praktiska un pieejama sieviete, kas var kļūt par mūsu dzīves sabiedroto.

Šī pēdējā mācība par gudrību ir uzrakstīta skaistā akrostihā: katrs pants sākas ar ebreju burtu alfabētiskā secībā, tāpat kā Vaimanu dziesmā un daudzos psalmos.

Salīdzini gudrības aprakstu Sak. 8. nodaļā ar “krietnās sievas” aprakstu! Kuras “krietnās sievas” iezīmes atgādina mums Sakāmvaru grāmatas gudrību?

1. Viņa ir **dārga** un to iegūt ir vērtīgi (Sak. 31:10, 8:35).
2. Viņa ir **vērtīgāka par pērlēm** (Sak. 31:10; 8:10, 11, 18, 19).
3. Viņa nodrošina **ēdienu** (Sak. 31:14, 8:19).
4. Viņa ir **gudra** (Sak. 31:26, 8:1).
5. Viņa ir **slavējama** (Sak. 31:28, 8:34).

Lai gan mēs dzīvojam tā sauktajā informācijas laikmetā un esam ieguvuši daudz vairāk zināšanu nekā iepriekšējās paaudzes, nav daudz pierādījumu tam, ka mūsu paaudze būtu tiešām gudrāka par iepriekšējām. Kā teica Mārtiņš Luters Kings: “Mums ir vadāmas raķetes un nomaldījušies cilvēki.”

Izlasi 1. Kor. 1:21! Ko šis pants pasaka, un kā šī doma var palīdzēt tev dzīvot ticībā?

Viņa strādā

Krietnā sieva no Sak. 31. nodaļas nav slinka. Viņa čakli strādā un ir ļoti aktīva. Poēmā šī īpašība ir uzsvēta (Sak. 31:27), un tā atšķir gudro no muļķes (Sak. 6:6, 24:33, 34). Viņas aktivitātes lauks ir visaptverošs un konkrēts. Būt garīgam nenozīmē, ka mums ir jābūt laiskiem, aizbildinoties, ka esam aizņemti ar ļoti svarīgiem reliģiskiem jautājumiem un tāpēc mums nav laika rūpēties par "ikdienišķām" lietām (sk. Lūk. 16:10). Sieviete "labprāt strādā ar savām rokām" (Sak. 31:13, NJKV). Interesanti, ka šī ļoti garīgā persona nekad nav attēlota lūgšanā un pārdomās. Viņa ir parādīta kā ietekmīga un produktīva sieviete, līdzīga Martai no evaņģēlijiem (Lūk. 10:38-40).

Izlasi Sak. 31:12, 15, 18! Kāpēc sieviete vienmēr strādā? _____

Sieviete strādā "visas savas mūža dienas" (12. p.Gliks). Viņas aktīvā un modrā klātbūtne ir ietekmīga visu laiku. Viņas pastāvīgās uzmanības iemesls ir viņas atbildība.

Izlasi Sak. 31:20, 25! Uz cik ilgu laiku ir domāti viņas projekti? _____

Šeit tiek aizskarts svarīgs punkts mūsu darbā un centienos: tos pārbaudīs laiks. Tikai nākotne liecinās par mūsu darbu kvalitāti. Strādāt gudri nozīmē strādāt, domājot par nākotni, nevis tikai par tūlītējo atalgojumu.

Lai gan runa nav tieši par to pašu, Atklāsmes grāmatā atklātais princips ir ļoti svarīgs: "Laimīgi ir tie, kas no šā brīža mirst Kungā. Un Gars saka: patiesi, lai viņi atpūšas no savām pūlēm, jo viņu veiktie darbi tos pavada." (Atkl. 14:13)

Ja tavā dzīvē ir kāda īpaša sieviete (sieva, māte, kāds cits ģimenes loceklis, skolotāja, priekšniece vai draudzene), ko tu vari darīt, lai parādītu savu atzinību viņai un visam, ko viņa tavā labā ir darījusi? _____

Viņa gādā

Izlasi Sak. 31:26-31! Kādas svarīgas īpašības vēl ir redzamas šajā sievietē? Kāpēc tās ir svarīgas mums visiem, neskatoties uz to, kas mēs esam? _____

Kā mēs redzējām visu šo ceturksni, uzsvars ir likts uz vārdiem, uz to, ko mēs sakām. Sieviete ir pazīstama ar savu gudrību un laipnību. Tās ir savstarpēji saistītas. Vai tad laipnība nav gudrības veids, īpaši ja mēs saprotam, ka gudrība nav tikai tas, ko mēs zinām, bet arī tas, ko mēs sakām un darām?

Ievēro arī frāzi "laipnības likums" (26. p. KJV). Tas nozīmē, ka laipnība nav tikai kāda pārejoša īpašība, kas šad un tad nāk no viņas mutes. Tas ir likums, viņas eksistences princips. Cik tas būtu spēcīgi, ja "laipnības likums" pārvaldītu visu, kas nāk no mūsu mutes!

Izlasi Sak. 31:30! Kas svarīgs šeit ir atklāts, ko bieži aizmirst? _____

Pārāk bieži sievietes vērtē tikai pēc ārējā izskata, bet tas ir ļoti sekls un virspusējs rādītājs. Bībele norāda, cik tukša galu galā ir šāda attieksme. Šīs sievietes patiesais skaistums ir atrodams viņas raksturā un kā šis raksturs atklājas viņas dzīvē un darbos. Skaistums vienmēr ir pārejošs; raksturs paliek mūžīgi. "Slavens vārds starp cilvēkiem ir kā smiltis rakstīti burti, bet nevainīgs raksturs saglabāsies visu mūžību." (E. Vaita "God's Amazing Grace" 81. lpp.)

Kādās savas dzīves jomās tev ir nepieciešams piedzīvot uzlabojumus raksturā? Ir labi lūgt par tiem, taču kādus konkrētus pozitīvus soļus tev vajadzētu spert, lai redzētu izaugsmi? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

"Izdabājot savai kārei pēc vīna un atrodoties tā uzbudinājumā, viņu saprāts bija aptumšots un viņi nevarēja ieraudzīt atšķirību starp svēto un parasto. Pretēji Dieva izteiktajiem norādījumiem, viņi (Nadabs un Abija) noniecināja Viņu, svētās uguns vietā upurējot parastu uguni. Viņus pie-meklēja Dieva dusmas, uguns nāca no Viņa klātbūtnes un viņus iznīcināja." (E. Vaita "Liecības draudzei" 3. sēj., 295. lpp.)

"Lai bērni un jaunieši mācās no Bībeles, kā Dievs ir pagodinājis ikdienas strādnieka darbu [...] Lai viņi lasa .. par gudro sievieti, kas aprakstīta Sa-kāmvērdos, kas "gādā par vilnu un liniem, tā padara darbus vieglu roku", kas "baro saimi, izrīko kalpones", kas "vīnadārzu stāda" un "visu spēku saņem rokās", kas "nabagam .. pastiepj devīgu plaukstu, sūrdienim .. sniedz pretim rokas", kas "uzmana, kā saimei klājas, laiskuma maizi tā neēd". Sak. 31:13, 15, 31:16, 17, 20, 27." (E. Vaita "Audzināšana" 217. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc pilnīga atturība no alkohola ir vienīgā pareizā izvēle? Galu galā, kāds iespējamais labums varētu nākt no jebkādas alkohola lietošanas? No otras puses, padomā par visiem kaitējumiem, ko tas bieži rada!

2. Pārdomā vairāk ideju, ka, lai gan mums ir vairāk zināšanu, tas nenozīmē, ka mums ir vairāk gudrības. Kādos veidos zināšanas bez gudrības var būt vēl bīstamākas nekā zināšanu trūkums bez gudrības? Kādus piemērus mēs varam redzēt tam, cik kaitīgas var būt zināšanas bez gudrības?

3. Pārskati "krietnās sievas" raksturojumu! Kā šajā specifiskajā situācijā atklātie principi var tikt attiecināti uz ticīgajiem, lai arī kāds būtu viņu dzimums, ģimenes stāvoklis vai vecums?

4. Sakāmvērdū grāmata ir pilna praktiskas gudrības. Tam vajadzētu likt mums saprast, ka mūsu reliģijai, pat ar visu tās teoloģiju un garīgajām dimensijām, ir arī ļoti praktiska puse. Kā mēs varam pārlicināties, ka mēs neatstājam novārtā ticības praktiskos aspektus, cenšoties izpildīt tās teoloģisko un garīgo dimensiju?
